

Datorövningar i mängdlära

Syfte

Mängder är en vanligt förekommande datatyp i programmeringsspråk. I den här laborationen får du arbeta med mängdoperationer och relationer i Python. Förhoppningsvis ger det också bättre förståelse för hur mängder fungerar rent matematiskt.

Det finns en uppgift (nummer 4) där du får skriva en egen Python-funktion.

Mängder i Python

Det finns en datatyp för mängder i Python. Den kallas `set` och skiljer sig från listor och tupler i och med att elementen inte är ordnade. Därför kan man inte indexera element i en mängd, dvs man kan inte använda uttryck som `m[i]`.

De flesta mängdoperationerna vi går igenom i kursen finns redan definierade i Python. Här är ett urval av de viktigaste:

- `set()` skapar en tom mängd $\emptyset$
- `set([e1, ..., en])` skapar en mängd med alla elementen från listan, dvs $\{e1, ..., en\}$. Kan också ta en sträng eller tupel, eller en mängd som helt enkelt kopieras.
- `{ e1, ..., en }` skapar också en mängd.
- `x in s` testar medlemskap $\in$
- `x not in s` testar icke-medlemskap $\notin$
- `s==t` testar likhet $=$
- `s.issubset(t)` eller `s <= t` testar delmängd $\subseteq$
- `s.union(t)` eller `s | t` ger unionen $\cup$
- `s.intersection(t)` eller `s & t` ger skärningen/snittet $\cap$
- `s.difference(t)` eller `s - t` ger differensen $\setminus$
- `s.update(t)` lägger till alla elementen i `t` till `s`
- `s.add(x)` lägger till `x` till `s`
- `s.discard(x)` tar bort `x` från `s`
- `len(s)` ger mängdens kardinalitet $|s|$.

Du hittar fler operationer dokumenterade [här](#).

För att kunna ha en mängd som ett element i en annan mängd måste du använda typen `frozenset`. Detta är en mängd från vilken man inte kan ta bort eller lägga till element. Med andra ord, `frozenset` förhåller sig till `set` som `tuple` förhåller sig till `list`. Här är ett exempel:

```
a = set([1,2,frozenset([3])]).
```

Detta motsvarar mängden $\{1, 2, \{3\}\}$.

Uppgifter

Lösningar till samtliga uppgifter ska sparas i en Python-fil. Lägg gärna alla tester i print-uttryck, t ex `print("2 a", 1 in A)`, så det går att se vad som händer när man kör filen. Ledtexten "2 a" här talar om vilken uppgift det gäller.

- 1) Det finns inte någon funktion för komplementet. Skriv en sådan funktion. Du kommer också att behöva definiera en variabel som representerar universum $U = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$.

Den ska fungera så här:

```
>>> comp({0,1,2,3,4})  
{5,6,7,8,9}
```

Viktigt! Funktionen ska returnera komplementet, inte skriva ut det.

- 2) Skapa följande mängder: $A = \{1, 2, 3, 4\}$, $B = \{3, 4, 5\}$, $C = \{5\}$, och låt $U = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$. Testa sedan om följande uttryck är sanna, *först* i tanken eller på papper, och *sedan* i Python.

- a) $1 \in A$
- b) $5 \in A$
- c) $1 \in \emptyset$
- d) $1 \in U$
- e) $A \subseteq B$
- f) $C \subseteq B$
- g) $A \subseteq \emptyset$
- h) $A \subseteq U$
- i) $A \cap C \subseteq B$
- j) $A \cup C \subseteq B$
- k) $A \setminus B = C$
- l) $B \setminus C \subseteq A$
- m) $B \setminus C = A$
- n) $A \subseteq C^c$
- o) $|U| = 5$
- p) $|A| + |B| = 5$

- 3) Testa också dessa (använd frozenset):

- a) $A \in \{ \{2, 1\}, \{2, 1, 3, 4\} \}$
- b) $A \subseteq \{ \{2, 1\}, \{2, 1, 3, 4\} \}$
- c) $C \subseteq \{ \{2, 1\}, \{2, 1, 3, 4\} \}$

- 4) Det finns ingen funktion för att skapa produktmängden $A \times B$ av två mängder A och B . Skriv en sådan funktion. Den ska fungera så här:

```
>>> setprod({1,2,3}, {4,5})  
{(1,4), (2,4), (3,4), (1,5), (2,5), (3,5)}
```

Obs! Den ska returnera den nya mängden, inte skriva ut den! Den ska alltså sluta med något i stil med:

```
return m
```

Den ska inte innehålla några `print`-satser.

Ett par skapar man i Python helt enkelt med parenteser, t ex

```
p = (e1,e2)
```

Vill du komma åt de enskilda elementen i en mängd så kan du loopa över mängden, så här:

```
for e1 in m1:  
    # Gör något med elementet e1
```

Vill du komma åt de enskilda elementen i *två* mängder så kan du loopa över båda två samtidigt. Det gör du genom att ha den ena loopen *innanför* den andra:

```
for e1 in m1:  
    for e2 in m2:  
        # Gör något med elementen e1 och e2
```

Du kan skapa en tom mängd `m` med `m = set()`, och du kan lägga till element `p` till `m` med `m.add(p)`.

5) Beräkna/testa följande med din produktmängdsfunktion:

- a) $A \times B$
- b) $A \times (B \times C)$
- c) $A \times B = B \times A$
- d) $A \times \emptyset = \emptyset$

Checklista

[ ] Uppgift 1 till 5 sparade i en fil och redovisade.

[ ] Era namn står i en kommentar i början av filen.